

ΔΟΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ

ΔΟΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ

Η ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦτο διάσημος καταστάσα προσω-
πικότης τοῦ αἰῶνος, πέρυσι δ' ἐν Φλωρεντίᾳ ἐκμετρή-
σασα τὸ ζῆν, ἦτο ἡ πριγκήπισσα Ἑλένη Κολτζῶφ
-Μασσάλσκη, ἐξ ἡγεμονικοῦ καταγομένη οἴκου, γεννη-
θεῖσα ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 22 Ἰανουαρίου τοῦ 1828. Ὁ πατὴρ
αὐτῆς ἦτο πρωθυπουργὸς ἐν Βλαχίᾳ, οἱ δὲ θεῖοι αὐτῆς Γρηγό-
ριος καὶ Ἀλέξανδρος Γκίκας διετέλεσαν ἡγεμόνες τῆς Βλαχίας,
ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ 1822 — 1828, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ 1834 — 1842. Ἡ
νεαρὰ ἡγεμονίς Ἑλένη πεπροικισμένη ἀπὸ φύσεως δι' ἐκτάκτων
σωματικῶν καὶ πνευματικῶν θελγήτρων καὶ τυχοῦσα ἀρίστης ἐγ-
κυκλοπαιδικῆς μορφώσεως ὑπὸ τὸν αἰείμνηστον καθηγητὴν τῶν
ἐλληνικῶν γραμμάτων Γρηγόριον Παπαδόπουλον, μεθ' ὧν διετέλει
ἀείποτε, μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς, ἐν διηνεκεῖ ἀλληλογραφίᾳ καὶ
πνευματικῇ διαμείψει, μετέβη βραδύτερον δι' εὐρυτέρας σπουδὰς
εἰς Βιέννην, Δρέσδην, Βενετίαν καὶ Βερολίνον, μετὰ ἐπταετῇ δὲ
διαμονῇ ἐν τῇ ξένῃ ἐπανεκάμφεν οἴκαδε, ἔνθα ἐνυμφεύθη τὸν
ῥῶσσον πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Κολτζῶφ Μασσάλσκην ἀνήκοντα
εἰς ἀρχαίαν ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν ἐκ τοῦ Ρούρικ θεμελιω-
τοῦ τοῦ ῥωσικοῦ κράτους. Διαμείνας ἐν Ῥωσσίᾳ μέχρι τοῦ
1855 μετέβη εἰτα εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ἰδίως ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ
τελευταῖον ἐν Φλωρεντίᾳ, ἀσχολουμένη εἰς ποικίλας καὶ σοβαρὰς
φιλολογικὰς μελέτας, δι' ὧν κατέλαβε περιφανῇ θέσιν ἐν τῷ κό-
σμῳ τῶν γραμμάτων. Ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν ἐν
Φλωρεντίᾳ διαμονὴν της, ὑπῆρξε τὸ ἐντευχτήριον τῶν ἐπιφανε-
στέρων ἀνδρῶν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ καλλιτεχνίᾳ· ὁ βασιλεὺς
τῆς Ἰταλίας Οὐμβέρτος ἰδιαζόντως ἐθαύμαζε καὶ ἐτίμα τὴν Δόρα
δ' Ἰστρία, συχνάκις δ' ἐπεσκέπτετο αὐτὴν εὐρίσκων ἅπληστον
γόητρον εἰς τὰς μετὰ τῆς ἐξόχου γυναικὸς καλλιτεχνικὰς καὶ φι-
λογικὰς συνδιαλέξεις. Ἀνεξάντλητοι ἴσαν οἱ θησαυροὶ τῶν γνώ-
σεων καὶ ἀπαράμιλλος ἡ μόρφωσις τῆς Δόρα δ' Ἰστρία. Ἐγραψε

καὶ ἐλάλει ἀπταιστως πλείστας τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλώσσων, ἰδίως ὅμως τὴν ἰταλικὴν καὶ γαλλικὴν, εἰς ἣν συνέγραψε καὶ τὰ πλείστα τῶν περισπουδάζτων αὐτῆς ἔργων. Αἱ ποικίλαι ἱστορικαί, φιλολογικαί καὶ κοινωνιολογικαί διατριβαί, δι' ὧν κατέκλυζε διαρκῶς τὸν ἡμερήσιον καὶ περιοδικὸν τύπον τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Ἰταλίας, Ἑλβετίας καὶ Ἑλλάδος, διήγειρε πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης. Ἐθαυμάσθησαν πολὺ αἱ μελέται αὐτῆς περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἀγνώστων μέχρι τότε ποιημάτων τῶν Ἀλθανῶν, μεταφρασθεῖσαι εἰς πολλὰς ξένας γλώσσας. Διὸ ἐν Ἀλθανίᾳ ὑπῆρξε δημοφιλὲς τὸ ὄνομα τῆς ἐπιφανοῦς λογίας ἣν ἐξύμνησε καὶ ὁ Καμάρδας ἔγκριτος ἄλθανος ποιητής. Κατέλιπε πολλὰς ἀξίας λόγου συγγραφάς, ὧν ἡ σπουδαιότερα εἶνε ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ Ἀνατολῇ» ἐν ἣ μετὰ λεπτολόγου ἀκριθείας ἐξετάζει τὴν θέσιν τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ προτείνει πρακτικωτάτας καὶ σοφὰς γνώμας πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς ἐν τε τῷ οἴκῳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ. Πλείστα ἐγράφησαν περὶ τῆς Δόρα δ' Ἰστρία, τῆς ἐξόχου ταύτης γυναικείας ἰδιοφυΐας καὶ τῆς φιλολογικῆς δράσεως καὶ παραγωγῆς αὐτῆς.

Ἀπέθανε πέρυσιν ἐν ἡλικίᾳ ἐξήκοντα περίπου ἐτῶν ἐν θαλερῷ γήρατι, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς παρατιθεμένης ὧδε εἰκόνος.

ΠΟΣΟΝ Σ' ΑΓΑΠΩ

ΑΝ ἡμπορῇ τοῦ ποταμοῦ ἡ ὁρμὴ νὰ σταματήσῃ,
τοῦ ἡλίου ἡ φεγγαβολὴ νὰ πάψῃ καὶ ν' ἀχνίσῃ.
τοῦ ἀνθρώπου νὰ στερέψουνε τὰ μάτια ἀπ' τὸ νὰ κλαῖνε
καὶ νὰ σθυσθοῦνε ἡ φωτιᾶς ὁποῦ τὰ ἡφαίστεια καῖνε,
νὰ μὴν ἀνθίσῃ ἡ ἀνοιξίς, νὰ μὴν ἐβόγῃ ἡ σελήνη
κι' ἀπὸ φωνὴ ἀηδονιοῦ νύχτα βουβὴ νὰ μείνῃ,
τότε μονάχα ἡμπορεῖ, ποῦ θὰ σθυσθῇ ἡ ζωὴ μου,
νὰ πάψῃ κι' ἡ ἀγάπη μου, νὰ πάψουν κι' οἱ καὶ μοί μου.

Ζάκυνθος

Φρ. Καρρέρ